אגרות הראי"ה - כרך ב' - אגרת תעא

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י"ב כסלו תרע"ג - יפו
נמען: הרב נחום (מגיד בירושלים)

הרב קוק מודה על הספר על משניות שביעית, שמלקט ומסדר דברי ראשונים ואחרונים, כמו ספרו הקודם על פאה. הרב קוק מקווה שיתקיימו כל המצוות התלויות בארץ, כמו בימי קדם, כשהכניסו פירות דרך טרקסמון כדי לחייבם במעשרות. אבל על העבר ועל מה שאי אפשר, אין לעורר קטגוריה על ישראל: 'בין כך ובין כך קרויים בנים', ורוח ה' מופיעה גם על המקלים בשעת הכרח.

עיקרי הדברים

- שבח לספר על שביעית.
- חיבת המצוות התלויות בארץ.
- אין לקטרג על ישראל.
- 'בין כך ובין כך קרויים בנים'.

נוסח האגרת

ב"ה[1], עיה"ק[2] יפו ת"ו[3], י"ב כסלו, תרע"ג[4]

שלו'[5] וברכה מקודש לכבוד ידידי הרב הגדול, עמוס בתורה וביראה ובמעשים טובים, מתמיד ומוצא כדי מדתו, מאיר אור לישרים מו"ה[6] נחום שליט"א[7], מ"מ[8] בעיר עז לנו ירושלים עיה"ק תובב"א[9], מחבר ספרים יקרים, מלאים דעת תורה ויראת ד'

את ספרו הנחמד על משניות שביעית קבלתי באהבה, ביחד עם מכתבו היקר וישר כחו וחילי' לאורייתא. גם הלום ראיתי מעשה ידיו להתפאר, לתפארת בישראל, ולחבת הקודש של המצות התלויות בארץ. וכמעשהו בראשון, בספרו נחמות א"י[10] על מסכת פאה, כן מעשהו בשני, ספרו זה, ללקט אורות מגנזי תורת רבנן קמאי ובתראי, ולסדרם בסדר נכון, באר על הלוחות, צמודים יחד על המשנה הקדושה, ולהוסיף נופך מדיליה, במילין יקירין וחסדאין. אשרי חלקו, שזכה ללמוד וללמד ולזכות את הרבים באור תורה ויראת ד', ועל כולם בחבת ידידות נעימת ארץ צבי קודש בעז אהבת המצות התלויות בארץ חמדה. ואפריון אמטייה על דבריו, אשר יעורר את האהבה והיראה הטהורה למצות הארץ בכל חומריהון ופרטיהם. יואל נא צור ישענו ב"ה וירחיב לעם קדשו על חבל נחלתו, ותמצא ידם להוציא מן הכח אל הפועל

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עיה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 תרע"ג - השנה תרע"ג (1912/1913)
5 שלו' - שלום
6 מו"ה - מורנו הרב
7 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
8 מ"מ - מכל מקום
9 תובב"א - תבנה ותכונן במהרה בימינו אמן
10 א"י - ארץ ישראל

את קיום המצות כולן, הקשורות בעבותות אהבה בארץ חמדת עולמים, וכימי קדם, דורות הראשונים, אשר חבבו את המצות להכניס עצמם בחיובם גם במקום שאפשר להפקיע את עצמם מהן, והיו מכניסין פירותיהן דרך טרקסמון, כדי לחייבן במעשרות, כן ישפך ד' רוחו על שאר עמו, למלא את לבבם באהבתו ויראתו ובאהבת מצותיו, וירים בכבוד את קרנם, וברכהו ישלח בכל מעשי ידיהם, לחן ולכבוד ולתהילה, ובטח ישובו כל זרע עמוסים גוי קדוש שומר אמונים לקיים ולקבל באהבה כל פקודי ד' ישרים במצות הארץ, ההולכת ונבנית בחסדי צור ישראל ומעוזו, ע"י[11] בניה הבאים מארץ שביה לנחלת חבלם וגורל קדשם מני אז.

אבל על העבר, ועל מה שאי אפשר, אין כדאי לעורר שום חובה וקטיגוריא על עם ד' כולם אהובים, וחביבים, זרע איתנים. ואם יש בהם, אשר מרוב צרות הגליות כהתה רוחם, בין כך ובין כך הם קרואים בנים ובהם יתפאר קדוש ישראל לעולמים. ועון ישראל ויהודה יבוקש ואיננו, כי פקד ד' את עמו, וידו נטויה עליהם לטובה ולברכה, להרבות אותם כצאן אדם בהר מרום הררי קדשנו זרע אדם וזרע בהמה, יחיו דגן ויפרחו כגפן. וסוף הכבוד לבא, להגדיל תורה ולהאדירה, ולהרבות מצות בתפארה, רק ישובו נא נדחי, יבאו נא בני בני בחוני יאספו נא ממאורת צפעונים ואדמה טמאה אל מקום קדוש משכני עליון, ורוח צח עליהם יופיע, וישובו לבקש את ד' אלהיהם ואת דוד מלכם, ואל ד' ואל טובו יפחדו. ורוח ד' בודאי מופיעה היא גם על המראים פנים להקל בצדדים המוכרחים, והכל לשם שמים ועמך כולם צדיקים.

והנני בזה לחזק את כת"ר[12] בעבודת קדשו. תחזקנה ידיו הטהורות, ויה"ר[13] שיתן השי"ת[14] בלב נדיבי עם ד' מקרוב ומרחוק להחזיק את כבודו בכבוד וחבת קודש למען יוכל לשבת במנוחה ולב שמחה על התורה ועבודת הקודש, ויתן לנו מטובו וממתקו ספרים. טובים ויקרים, כיד ד' הטובה עליו. וזכות כל התנאים ואמוראים וכל החכמים, אשר יסלסל את דבריהם, ויארגם יחד בחוברת, ומעטרם בפרי תבונתו לתפארת, יעמוד לו, ולכל מחזיקי ידיו לברכם באושר ועושר, בברכה מרובה וכל טוב, ויזכו לראות בתשועת ד' על עמו, ובבנין הקודש והמקדש, ושדמות קודש יעטו בר ויתנו אוכל למכביר לצאן קדשים השבים אל נויהם. ואור ד' וישועתו מהרה יגלה על עמו ונחלתו, בביאת גואל צדק מלכם לפניהם וד' בראשם, כתקות אסיר תקות עם ד' בציון ומקראיה, חותם בברכה לכת"ר[15] וכל מסעדיו כנה"י[16] ונפש ידי"ע[17] דוש"ת[18] באהבה,

הק' אברהם יצחק ה"ק הכהן קוק.

עבד לעם קדוש על אדמת הקודש פה עה"ק יפו והמושבות ת"ו.

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

11 ע"י - על ידי
12 כת"ר - כבוד תורתו
13 ויה"ר - ויהי רצון
14 השי"ת - השם יתברך
15 לכת"ר - לכבוד תורתו
16 כנה"י - כנפשו היקרה
17 ידי"ע - ידידו עוז
18 דוש"ת - דורש שלומו ותורתו